

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w POZNANIU

61-662 Poznań, ul. Dożynkowa 9H

☎ (61) 64 63 800, fax (61) 64 63 801

Poznań, dnia 23 grudnia 2008 r.

LPO 41025-1-2008

P/08/151

**Pan
Marek Woźniak
Marszałek Województwa
Wielkopolskiego**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, zwanym dalej „Urzędem”, w zakresie pobierania oraz wykorzystywania opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w latach 2006 – 2008 r. (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli z dnia 3 października 2008 r., którego treść ostatecznie ustalona została uchwałą Komisji Odwoławczej z dnia 19 listopada 2008 r., uwzględniając wyjaśnienia Pana Marszałka złożone w trybie *art. 59 ust. 2 ustawy o NIK* w dniu 19 grudnia 2008 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia realizację przez Urząd zadań w zakresie wydawania zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi i pobierania od przedsiębiorców związanych z tym opłat.

Negatywnie natomiast NIK ocenia wykorzystanie przez Zarząd Województwa środków finansowych pochodzących z tych opłat.

1. NIK pozytywnie, pod względem legalności ocenia realizację przez Urząd zadań z zakresu wydawania zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi. W okresie objętym kontrolą Marszałek Województwa Wielkopolskiego wydał łącznie 282 zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, a zrealizowane przez Urząd dochody z opłat za wydanie tych zezwoleń wyniosły 13.925.062 zł, z czego 4.860.400 zł stanowiły dochody uzyskane w 2006 r., 7.099.262 zł dochody uzyskane w 2007 r. a 1.965.400 zł dochody uzyskane w I półroczu 2008 r. Stwierdzono, że zezwolenia te wydawane były w formie decyzji administracyjnych oraz, że w sposób prawidłowy egzekwowano od przedsiębiorców realizację obowiązku wniesienia przewidzianych w obowiązujących przepisach opłat.

Kontrola 20 losowo wybranych spraw zakończonych w 2007 r. wydaniem 20 zezwoleń wykazała, że prowadząc postępowania z wniosków o wydanie zezwolenia Urząd nie zawsze dochowywał należytej rzetelności w zakresie wyegzekwowania od przedsiębiorców spełnienia wszystkich wymogów formalnych określonych w *ustawie z dnia 16 października 1998 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.)* oraz w *rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie rodzaju wymaganych dokumentów przy składaniu wniosku o wydanie zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, wzorów wniosków oraz wzorów informacji o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. Nr 60, poz. 614)*. Stwierdzono w szczególności, że: 6 decyzji pozytywnych wydano, pomimo iż wnioskodawca nie zarejestrował prowadzenia działalności w zakresie sprzedaży hurtowej napojami alkoholowymi, 4 decyzje pozytywne wydano, mimo nie przedłożenia decyzji właściwego inspektora sanitarnego potwierdzającej przydatność magazynów wskazanych przez nich do przechowywania napojów alkoholowych, 4 decyzje pozytywne wydano mimo nie przedłożenia zaświadczeń urzędu gminy o zgodności lokalizacji magazynu z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub opinii odnośnie możliwości prowadzenia obrotu napojami alkoholowymi we wskazanym miejscu. W 18 przypadkach przedsiębiorcy nie określili też wnioskowanego terminu ważności zezwolenia.

2. NIK pozytywnie ocenia fakt, że w każdym przypadku uzyskania informacji o nieprzestrzeganiu przez przedsiębiorców określonych w wydanych im zezwoleniach i obowiązujących przepisach warunków prowadzenia hurtowego obrotu napojami alkoholowymi wszczynane były z urzędu postępowania administracyjne w sprawie

o cofnięcie zezwolenia. Nieprawidłowością, w ocenie NIK, jest natomiast fakt, że Urząd nie zawsze egzekwował od przedsiębiorców korzystających z zezwoleń realizację wynikającego z art. 9⁴ pkt 1 ww. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obowiązku składania informacji o wielkości rocznej sprzedaży napojów alkoholowych. NIK zauważa, że zgodnie, z art. 9⁵ ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, niezłożenie takiej informacji jest fakultatywną przesłanką cofnięcia zezwolenia.

3. Pozytywnie NIK ocenia realizowanie wynikającego z obowiązujących przepisów obowiązku prowadzenia działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w oparciu o odpowiednie programy wojewódzkie. Stwierdzono, że wojewódzkie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (WPPiRPA) oraz wojewódzkie programy przeciwdziałania narkomanii uwzględniały kierunki, cele i działania określone w odpowiednich ustawach i planach krajowych, a także potrzeby lokalne. Uszczegółowieniem działań określonych w programach wojewódzkich były roczne harmonogramy przedsięwzięć uchwalane przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. NIK zwraca uwagę na nieprecyzyjne określanie zakresu rzeczowego zadań ujętych w tych harmonogramach oraz przypadki ujmowania zadań nieprzewidzianych w WPPiRPA np. zakup alkotesteru i alkometru (wartości 15.947,59 zł) z przeznaczeniem na darowiznę dla Policji.

4. Zgodnie z postanowieniami art. 9³ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki z opłat za zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi powinny być wykorzystane przez zarządy województw na finansowanie zadań określonych w art. 4 ust. 1 tej ustawy oraz zadań określonych w wojewódzkich programach przeciwdziałania narkomanii. W związku z powyższym NIK negatywnie ocenia utrzymujący się od lat wysoki stan pozostających na rachunku urzędu, niewykorzystywanych środków finansowych pochodzących z opłat za ww. zezwolenia. Na dzień 1 stycznia 2006 r. było to 7.179.559 zł a na koniec lat 2006 i 2007 odpowiednio 6.777.025 zł i 7.854.153 zł. W ocenie NIK niewykorzystanie ww. środków na cele wskazane w ustawie wynikało m.in. z niewystarczającej aktywności Departamentu Ochrony Zdrowia i Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządu Województwa w przedmiotowym zakresie.

5. NIK negatywnie, pod względem zgodności z postanowieniami art. 9³ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ocenia finansowanie środkami pochodzącymi z opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi zakupów sprzętu i wyposażenia dla Policji. Przyznana w 2006 r. Komendzie Wojewódzkiej Policji w Poznaniu

(KWP) dotacja celowa w kwocie 150 tys. zł na zakup materiałów i usług na realizację programu w zakresie przeciwdziałania skutkom nadużywania alkoholu wśród osób bezdomnych z problemami alkoholowymi, wykorzystana została faktycznie do wysokości 149.208,81 zł na zakup wyposażenia samochodów policyjnych eksploatowanych w bieżącej działalności przez KWP i podległe jej jednostki w postaci apteczek pierwszej pomocy, reflektorów-szperaczy i latarek akumulatorowych a mimo to, Urząd nie zakwestionował jej rozliczenia. Ponadto stwierdzono, że w 2008 r. Zarząd Województwa podjął decyzję o przeznaczeniu środków pochodzących z omawianych opłat w kwocie 750.499,80 zł na zakup sprzętu i wyposażenia KWP, w tym m.in. notebooków, telewizorów LCD „Sony”, specjalistycznego sprzętu do ratownictwa wodnego, wyposażenia samochodów policyjnych. Z ustaleń kontroli wynika, że zakupy te nie wiążą się bezpośrednio z realizacją skonkretyzowanych, co do rozmiaru i zasięgu dodatkowych działań Policji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lub przeciwdziałania narkomanii.

6. NIK negatywnie ocenia wydatkowanie w 2007 r. środków pochodzących z opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi na sfinansowanie zakupu materiałów, usług oraz szkoleń niezwiązanych bezpośrednio z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i zwalczaniem narkomanii w łącznej wysokości 34.781,49 zł. Zdaniem NIK z naruszeniem *art. 9³ ustawy o wychowaniu w trzeźwości* wydatkowano m.in. 25.000,00 zł na badania dotyczące zjawiska przemocy rówieśniczej i agresji w szkole oraz w środowisku lokalnym, 2.881,20 zł na zakup zestawu informacyjnego dla potrzeb pracowników Departamentu Ochrony Zdrowia i Przeciwdziałania Uzależnieniom Urzędu oraz na szkolenia i wyjazdy służbowe pracowników tego Departamentu.

7. NIK pozytywnie ocenia powierzenie realizacji istotnej części zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii organizacjom pozarządowym oraz wspieranie realizacji tych zadań przez inne jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa wielkopolskiego. Kontrola wykazała, że dokonywano tego z poszanowaniem przepisów *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)* oraz *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.)*. Z ustaleń kontroli wynika jednak, że w 2007 r. 29 dotacji na łączną kwotę 194.741,94 zł rozliczonych zostało wymaganymi sprawozdaniami ale po terminach ustalonych w umowach (stanowiło to 3,6% ogólnej kwoty dotacji udzielonych 2007 r.). Dotacji przyznanej w dniu 4 czerwca 2007 r. Akademickiemu

Stowarzyszeniu Verum (w kwocie 18 tys. zł) nie rozliczono do dnia kontroli, mimo że termin złożenia wymaganego sprawozdania upłynął w dniu 15 grudnia 2007 r.

Stosownie do *art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.)*, nieterminowe rozliczenie otrzymanej dotacji jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Zdaniem NIK istnieje również potrzeba bardziej precyzyjnego określania przedmiotu dotacji w zawieranych umowach, w szczególności w umowach na realizację działań skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych (wskazanie sposobu doboru odbiorców tych świadczeń).

8. Negatywnie, pod względem gospodarności i rzetelności, NIK ocenia niewyegzekwowanie przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego od Fundacji Samotnej Matki „Pro-Vita w Poznaniu pełnej, zgodnej z ofertą złożoną w postępowaniu konkursowym, realizacji powierzonego jej zadania publicznego. Na realizację tego zadania Województwo nieodpłatnie użyczyło w 2006 r. ww. Fundacji nieruchomość w Rogoźnie przy ul. Wielkiej Poznańskiej nr 89 wraz z nowozakupionym wyposażeniem. Wartość księgowa tego mienia wynosiła 9.974.379,98. zł, z czego 6.278,924,66 zł (koszty remontu i modernizacji obiektu oraz zakupu wyposażenia) sfinansowane zostało w latach 2005-2006 środkami pochodzącymi z opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi.

Fundacja zobowiązała się do prowadzenia w tym obiekcie Wojewódzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Rehabilitacji Młodzieży w Rogoźnie (zwanym dalej WOIKiRM) w ramach, którego miały funkcjonować całodobowy ośrodek interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie, zakład rehabilitacji leczniczej oraz świadczący ambulatoryjną i stacjonarną pomoc uzależnionym i współuzależnionym ośrodek leczenia uzależnień. Na podstawie informacji uzyskanej bezpośrednio od Prezes tej Fundacji i dokonanych oględzin NIK ustaliła, że do dnia kontroli w obiekcie tym nie podjęto należącej do pełnego zakresu rzeczowego zadania działalności w zakresie ambulatoryjnego i stacjonarnego leczenia uzależnień, a wśród 187 osób, które skorzystały z pobytu w ww. ośrodku zaledwie 42 (łącznie matki oraz dzieci) stanowiły ofiary przemocy w rodzinie.

9. W sierpniu 2006 r., korzystając ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi Zarząd Województwa zakupił za kwotę 600.000 zł nieruchomość zabudowaną położoną w Rogoźnie przy ul. Wielkiej Poznańskiej nr 91 z zamiarem jej wykorzystania na potrzeby rozszerzenia działalności prowadzonej w WOIKiRM. Znajdujące się na tej nieruchomości budynki planowano wykorzystać m.in.

jako bazę noclegową dla rodziców dzieci i młodzieży poddanych terapii lub rehabilitacji oraz na stworzenie centrum pomocy rodzinie. Do dnia kontroli NIK, a więc przez 2 lata od daty zakupu, przedmiotowa nieruchomość nie została w żaden sposób zagospodarowana. Na skutek braku skutecznej ochrony doszło natomiast do istotnego zniszczenia wchodzącego w jej skład mienia. W ocenie NIK, dopuszczenie do powstania opisanej wyżej szkody ma znamiona niegospodarności.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Egzekwowanie od przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi obowiązku składania wniosków spełniających wszystkie wymogi formalne.
2. Egzekwowanie od przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi obowiązku składania informacji o wielkości sprzedaży.
3. Zapewnienie zgodnego z postanowieniami *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* wykorzystania wszystkich środków pochodzących z opłat za zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi.
4. Zaniechanie finansowania ze środków pochodzących z ww. opłat zakupów i przedsięwzięć nieprzewidzianych w wojewódzkich programach lub bezpośrednio niezwiązanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych albo przeciwdziałaniem narkomanii.
5. Egzekwowanie od podmiotów korzystających z dotacji obowiązku ich terminowego rozliczania.
6. Podjęcie działań zapewniających pełniejsze wykorzystanie nieruchomości przy ul. Wielkiej Poznańskiej nr 89 w Rogoźnie, a w szczególności wyegzekwowanie w pełnym zakresie od Fundacji „Pro-Vita” realizacji powierzonego jej zadania publicznego.
7. Do czasu zagospodarowania lub zbycia nieruchomości przy ul. Wielkiej Poznańskiej nr 91 w Rogoźnie, zapewnienie skutecznej ochrony tego składnika majątku Województwa przed dalszą dewastacją.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK*, zwraca się o przesłanie przez pana Marszałka, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag

i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK* termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. Adresat.
2. A.a.